

Ölüm hakda

Category: Edebi makalalar, Kitapcy
написано kitapcy | 24 января, 2025
Ölüm hakda ÖLÜM ÜSTÜNE

Madem ki ölümün önüne geçilemez, ne zaman gelirse gelsin. Sokrates'e; "Otuz zalimler seni ölüme mahkum ettiler," denildiği zaman: "Tabiat da onları!" demiş.

Bütün dertlerin bittiği yere gideceğiz diye dertlenmek ne budalalık!

Nasıl doğuşumuz bizim için her şeyin doğuşu olduysa, ölümümüz de her şeyin ölümü olacaktır. Öyle ise, yüz sene daha yaşamayacağız diye ağlamak, yüz sene evvel yaşamadığımıza ağlamak kadar deliliktir. Ölüm başka bir hayatın kaynağıdır. Bu hayata gelirken de ağladık, eziyet çektik, bu hayata da eski şeklimizden soyunarak girdik.

Başımıza bir defa gelen şey, büyük bir dert sayılmaz. Bir anda olup biten bir şey için bu kadar zaman korku çekmek akıl karı mıdır? Ölüm, uzun ömürle kısa ömür arasındaki farkı kaldırır, çünkü yaşamıyanlar için zamanın uzunluğu kısası yoktur. Aristo, Hypanis ırmağının suları üstünde bir tek gün yaşıyan küçük hayvanlar bulunduğunu söyler. Bu hayvanlardan, sabahın saat sekizinde ölen genç, akşamın saat beşinde ölen ihtiyar sayılır. Bu kadarcık bir ömrün bahtlısını, bahtsızını hesaplamak hangimizi gülünç etmez? Ama edebiyetin yanında, dağların, şehirlerin, yıldızların, ağaçların, hatta bazı hayvanların ömrü yanında bizim hayatımızın uzunluğu, kısası da o kadar gülünçtür.

Tabiat bunu böyle istiyor. Bize diyor ki: "Bu dünyaya nasıl geldiyseniz, öylece çıkıp gidin. Ölümden hayata geçerken duymadığımız kaygıyı ve korkuyu, hayattan ölüme geçerken de duymayın. Ölümünüz varlık düzeninin, dünya hayatının, şartlarının biridir. (İnsanlar birbirini yaşatarak yaşarlar ve hayat meşalesini, koşucular gibi, birbirlerine devrederler – Lucretius).

Yaşadığınız her an, hayattan eksilmiş, harcanmış bir andır.

Ömrünüzün her günkü içi, ölüm binasını kurmaktır. Hayatın içinde iken ölümün de içindesiniz, çünkü hayattan çıkınca ölümden de çıkmış oluyorsunuz. Yahut şöyle diyelim isterseniz; hayattan sonra  l mdesiniz, ama hayatta iken  lmektesiniz. Ölümün, ölmekte olana ettiği ise,  lm   olana ettiğinden daha acı, daha derin, daha can yakıcıdır.

Hayattan edece iniz k rı ettiyseniz, doya doya ya adıysanız, g le g le gidin.

“Niçin hayat sofrasından, karnı doymuş bir davetli gibi kalkıp gidemiyorsun? Niçin günlerine, yine sefalet içinde yaşanacak, yine boşuna geçip gidecek daha başka günler katmak istiyorsun? Lucretius.”

Hayat kendiliğinden ne iyi ne fenadır, ona iyiliği ve fenalı ı katan sizsiniz.

Bir gün ya adıysanız her şeyi görmüş sayılırsınız. Bir gün bütün günlerin e idir. Başka bir gündüz, başka bir gece yoktur. Atalarınızın g rd  , torunlarınızın göreceği hep bu güneş, bu ay, bu yıldı lar, bu düzendir.

MONTAIGNE. Edebi makalalar